

Vår referanse:

Deres referanse:

Dato:

25.08.2026

parat

Til:

Energiminister Terje Aasland

P.b 9029 Grønland
0133 Oslo

Tlf 21 01 36 00

post@parat.com
parat.com

NO 971 480 270

Kraft som konkurransefortrinn

Norge har gjennom generasjoner bygget industri, arbeidsplasser og velstand på tilgang til stabil og relativt rimelig kraft. Det har vært et viktig konkurransefortrinn for norsk industri og næringsliv, og en viktig del av grunnlaget for verdiskaping og velferd over hele landet.

Også norske husholdninger har innrettet seg etter et samfunn med god tilgang på elektrisitet til forutsigbare priser. Norske boliger bruker i stor grad strøm til oppvarming, og strømprisene har derfor stor betydning for husholdningenes økonomi.

Norge har fortsatt et kraftoverskudd, men utviklingen peker mot en strammere kraftbalanse. Samtidig øker etterspørselen etter kraft og nettkapasitet fra elektrifisering, eksisterende og ny industri, datasentre og andre etableringer. Tilgang på kraft vil i økende grad påvirke investeringer, industriutvikling og nye arbeidsplasser. Regjeringen har selv pekt på at mangel på kraft og nettkapasitet kan bremse norsk verdiskaping.

Behov for tydeligere prioriteringer

Økende etterspørsel etter kraft og begrenset nettkapasitet gjør det nødvendig med tydeligere og tøffere prioriteringer. Samtidig må utgangspunktet være klart: Norge trenger mer kraftproduksjon og større overføringskapasitet.

Prioritering av eksisterende kraft kan ikke erstatte behovet for å utvikle kraftsystemet slik at vi får plass til eksisterende virksomhet, nye arbeidsplasser og nødvendig omstilling.

Når kapasiteten er begrenset, må vi likevel ta stilling til hvordan tilgjengelig kraft skal brukes, hvilke investeringer samfunnet skal legge til rette for og hvilken samfunnsnytte ulike etableringer gir. Parat mener ikke at politikere skal velge mellom enkeltbedrifter, men fordelingen av en knapp samfunnsressurs kan heller ikke reduseres til et rent teknisk spørsmål.

Regjeringen må være tydeligere på hvilke overordnede hensyn som skal veie tyngst. Eksisterende industri og arbeidsplasser, nasjonal og regional verdiskaping, klima og samfunnsnytte må inngå i vurderingene. Det samme gjelder samfunnssikkerhet, beredskap og forsyningssikkerhet. Et samfunn som blir stadig mer avhengig av elektrisitet, må ha et kraftsystem som sikrer kritiske samfunnsfunksjoner også i kriser.

For Parat er arbeidslinjen et grunnleggende prinsipp. Høy sysselsetting er viktig både for den enkelte og for finansieringen av velferdssamfunnet. Kraftpolitikken må bidra til nye arbeidsplasser, høy sysselsetting og verdiskaping over hele landet.

Større gjennomføringsevne

Parat støtter regjeringens tiltak for raskere utvikling av kraft og strømnnett. Målet om å halvere tiden det tar å bygge ut nasjonalt og regionalt nett, redusere utredningskravene og innføre en behandlingsfrist på to år for NVEs konsesjonsbehandling av nettsaker, er viktige grep.

Nå blir det avgjørende at tiltakene faktisk gir kortere behandlingstid og raskere gjennomføring, og at det også sikres fremdrift i utviklingen av ny kraftproduksjon.

Kontroll, kvalitetssikring, naturhensyn, lokal medvirkning og forsvarlig saksbehandling er viktige hensyn. Samtidig har regjeringen selv pekt på at regelverk og utredningskrav har bidratt til at nødvendige prosesser tar for lang tid. Når bedrifter må vente på nettilknytning og investeringer utsettes, får det konsekvenser for arbeidsplasser og verdiskaping.

Myndighetenes evne til å prioritere, beslutte og gjennomføre må derfor styrkes. Det krever tilstrekkelig kapasitet og kompetanse i forvaltningen, tydelige prioriteringer og mindre unødvendig dobbeltarbeid. Norge må samtidig bygge og utvikle den kompetansen, de fagmiljøene og den regulatoriske kapasiteten som er nødvendig for å møte et energisystem i rask endring.

Parat forventer at regjeringens tiltak følges opp slik at det er mulig å se om behandlingstiden faktisk går ned og fremdriften øker. Dette må gjelde både nett, ny kraftproduksjon og annen nødvendig energiinfrastruktur.

Kraft må fortsatt være et konkurransefortrinn

Norge bør ha en høyere ambisjon enn bare å unngå kraftunderskudd. Stabil, forutsigbar og konkurransedyktig kraft må fortsatt være et konkurransefortrinn for norsk industri og næringsliv. Det er også avgjørende for Norges industrielle handlingsrom i en tid med økende internasjonal konkurranse om investeringer, industri og arbeidsplasser.

Norge er samtidig en betydelig kraft og energinasjon og en av Europas viktigste energileverandører. Norsk energiproduksjon har stor betydning for europeisk energisikkerhet. Dette må ses i sammenheng med behovet for å sikre tilstrekkelig kraft til norsk industri, arbeidsplasser og verdiskaping.

Parat mener regjeringen må sikre en samlet og forpliktende oppfølging av hvordan Norge skal utvikle tilstrekkelig kraftproduksjon og nettkapasitet. Det krever mer kraft, bedre overføringskapasitet og bedre utnyttelse av kraften og nettet vi allerede har. Norge trenger samtidig en bred og balansert energimiks hvor flere løsninger utvikles parallelt.

Parat har i høringssvaret til Kjernekraftutvalgets utredning tatt til orde for at kjernekraft må vurderes som ett av flere mulige virkemidler i den langsiktige energipolitikken. Når høringen er avsluttet, mener Parat regjeringen bør følge saken opp med en melding til Stortinget, slik at Stortinget kan ta stilling til hvilken rolle kjernekraft eventuelt skal ha i den fremtidige norske energimiksen.

Energieffektivisering er også en viktig del av løsningen. Regjeringen har allerede lagt frem en handlingsplan, men i en strammere kraftsituasjon blir det viktig at tiltakene faktisk reduserer energibruken og frigjør kapasitet. Parat mener ENOVA må brukes mer aktivt for å utløse energieffektivisering i husholdninger, næringsliv og offentlig sektor.

Utbygging av ny kraft og nett krever lokal legitimitet. Kommuner og lokalsamfunn som stiller arealer og naturressurser til disposisjon, må oppleve at utbyggingen bidrar til aktivitet, arbeidsplasser og verdiskaping lokalt. Fordelingen av kostnader og gevinster må samtidig oppleves som rimelig.

Forutsigbarhet for husholdningene

Norske husholdninger har over lang tid innrettet boligene og energibruken etter god tilgang på elektrisitet. Strøm brukes til oppvarming i langt større grad enn i mange andre land. Store og uforutsigbare utslag i strømprisene får derfor betydelige konsekvenser.

Parat har støttet Norgespris og merker seg at ordningen er vedtatt frem til utgangen av 2029. Når vilkårene skal fastsettes fra 2027, mener Parat at hensynet til trygghet og forutsigbarhet for husholdningene fortsatt må veie tungt.

Samtidig må det legges bedre til rette for energieffektivisering i norske hjem. Forutsigbare strømpriser og mer effektiv energibruk står ikke i motsetning til hverandre.

Parats forventninger til regjeringen

Utfordringene i kraftsituasjonen er godt kjent. Parat støtter regjeringens mål om raskere utvikling av kraft og nett og kortere behandlingstid. Nå haster det å gjennomføre tiltakene og få resultater.

Parat forventer at regjeringen følger opp målene for raskere nettutbygging og samtidig sikrer fremdrift i utviklingen av ny kraftproduksjon og annen nødvendig energiinfrastruktur. Når kraft og nettkapasitet er knappere ressurser, må regjeringen være tydelig på hvilke hensyn som skal veie tyngst. Eksisterende industri og arbeidsplasser, nasjonal og regional verdiskaping, samfunnssikkerhet, beredskap og forsyningssikkerhet må stå sentralt.

Energieffektivisering må følges opp slik at tiltakene faktisk frigjør kraft og kapasitet. Norge trenger en bred og balansert energimiks, og etter at høringen om kjernekraft er avsluttet bør saken følges opp med en melding til Stortinget. Husholdningene må samtidig sikres trygghet og forutsigbarhet når vilkårene for Norgespris fastsettes for perioden etter 2026.

For Parat er arbeidslinjen et grunnleggende utgangspunkt. Kraftpolitikken må bidra til nye arbeidsplasser, økt sysselsetting og verdiskaping over hele landet.

Stabil og konkurransedyktig kraft har vært et viktig konkurransefortrinn for Norge. Det må den fortsatt være.

Med hilsen
Parat

Unn Kristin Olsen
Leder

Arve Sigmundstad
Fagsjef, samfunns-
og myndighetskontakt